

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

26 martie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Boico Victor, Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena,

a judecat, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursurile ordinare declarate de către avocatul Țigănașu Elena în numele inculpatului Sinevici Ilie și de către avocatul Conoval Igor în numele părții vătămate Pandlea Patricia, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni din 19 ianuarie 2018 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 iunie 2018, în cauza penală în privința lui

Sinevici Ilie XXXXX, născut la XXXXX, originar și domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 27.09.2017 - 19.01.2018

instanța de apel: 01.03.2018 - 13.06.2018

instanța de recurs ordinar: 20.08.2018 – 26.03.2019

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct.1¹) Cod de procedură penală, legal executată.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni din 19 ianuarie 2018, inculpatul Sinevici Ilie a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 171 alin. (3) lit. b) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa cu închisoare pe un termen de 12 (doisprezece) ani cu executare în penitenciar de tip închis.

2. În sentință, prima instanță a constatat că, la XXXXX, în jurul orei XXXXX, Sinevici Ilie, având intenția comiterii unui raport sexual forțat, profitând de încrederea și imposibilitatea victimei de a se apăra ori de a-și exprima voința din motivul vârstei fragede, a adus-o prin înșelăciune în domiciliul său amplasat în XXXXX pe minora XXXXX, născută la XXXXX, despre care cunoștea cu certitudine că nu are împlinită vârsta de XXXXX,

unde prin constrângere fizică și psihică, profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra, în timp ce ultima se afla pe pat s-a apropiat de ea și a început s-o dezbrace de haine, după care, ignorând faptul că aceasta opunea rezistență și plângea, prin constrângere fizică, forțat, a dezbrăcat-o de pantaloni și lingerie intimă și a întreținut cu ultima un raport sexual în mod natural, contrar voinței ei. Ca consecință a raportului sexual forțat, minora XXXXX a rămas însărcinată, iar la XXXXX a născut un copil, XXXXX.

3. Sentința pronunțată integral la 13 februarie 2018, a fost atacată cu apeluri de către:

- avocatul Țigănașu Elena în numele inculpatului Sinevici Ilie, la 22 februarie 2018, prin care a solicitat casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri conform ordinii stabilite pentru prima instanță, prin care inculpatul să fie achitat;

- avocatul Conoval Igor în numele părții vătămate XXXXX, la 22 februarie 2018, prin care a solicitat casarea sentinței cu rejudecarea cauzei potrivit modului stabilit pentru prima instanță și pronunțarea unei noi decizii prin care Sinevici Ilie să fie achitat.

3.1. În susținerea apelului, avocatul Țigănașu Elena a expus următoarele:

- partea vătămată fiind audiată conform legii și în condiții speciale potrivit art. 110¹ Cod de procedură penală a relatat cu lux de amănunte, adecvat și consecvent circumstanțele cazului precum că într-adevăr, la data de XXXXX l-a invitat pe Sinevici Ilie la ea acasă ca să i-a masa împreună, după ceva discuții Ilie i-a propus să întrețină relații sexuale, ea fiind de acord. După care s-a dezbrăcat de haine singură și Ilie singur, au întreținut un raport sexual după care Ilie a plecat acasă. După acea seară s-au mai văzut aproximativ două săptămâni, după care Ilie i-a comunicat că pleacă la muncă peste hotare să facă bani ca să poată trăi mai departe împreună să se întrețină, ulterior a plecat peste hotare, a revenit peste timp și a fost arestat. A mai declarat că Ilie este prietenul ei cu care se cunoșteau de aproximativ trei luni, când a făcut cunoștință Ilie avea XXXXX dar ea XXXXX, cunoșteau vârsta unui altuia. Între ea și Ilie a fost o relație normală ca între bărbat și o femeie. După ce s-a finisat actul intim, era foarte fericită dar și Ilie părea a fi fericit. La poliție nu a dorit să se adreseze pe faptul dat, dar când a plecat peste 6 luni de zile să se pună la evidența medicului de familie ia fost comunicat să se prezinte la poliție în alt caz medicii vor sesiza acest fapt. A fost la Inspectoratul de poliție XXXXX și i-a povestit anchetatoarei XXXXX despre raportul sexual întreținut benevol cu

Ilie, la discuție a fost prezentă doar mama XXXXX restul nimeni nu a fost prezent. XXXXX a scris după care fără a le citi și aduce la cunoștință cele scrise au semnat. La Poliție a fost chemată de patru ori de fiecare dată nu era prezent nimeni doar mama ei, nu erau întrebate ci doar impuse să semneze acte procesuale fără a le fi aduse la cunoștințe cele indicate în ele. A mai comunicat instanței că a declarat minciuni la poliție deoarece avea frică de mama ei să nu o certe. La moment crește copilul împreună cu Ilie care este recunoscut ca tată în certificatul de naștere și au depus la Consiliul Raional cerere să le fie acceptată căsătoria, dețin și o decizie în acest sens;

- instanța de fond a preferat și a pus la baza sentinței de condamnare a lui Sinevici Ilie declarațiile părții vătămate XXXXX, declarațiile martorilor XXXXX, procesul-verbal de sesizare, probe care au fost obținute în cadrul urmăririi penale, însă acestea sunt nule. Acestea nu pot fi considerate ca probe, deoarece potrivit prevederilor art. 94 alin. (1) pct. (2), (3), (8) Cod de procedură penală. În conformitate cu prevederile art. 479 alin. (2), (3) ,art. 480, art. 481 Cod de procedură penală, la audierea minorului în calitate de bănuit, învinuit, inculpat, parte vătămată sau martor este obligatorie participarea pedagogului sau a psihologului;

- declarațiilor părții vătămate minore cât și a martorului minor XXXXX, au fost efectuate în lipsa pedagogului sau psihologului, minorele fiind audiate numai în prezența mamei XXXXX și ale ofițerului de urmărire penală XXXXX;

- personal minora plângere nu a scris și nici nu avea intenția de a sesiza fapta la politie dar a fost chemată și impusă, a participat cu mama doar la consemnarea plângerii doar când plângerea era scrisă fără a citi conținutul. Mama părții vătămate a semnat procesul fiind în stare de șoc fiind inconștientă de acțiunile efectuate și a semnat declarațiile fiicei care nu corespund realității;

- contrar acestor prevederi legale, doamna XXXXX împuternicită de către Serviciul de Asistență Psihopedagogică, subdiviziune a Direcției Generale Educație XXXXX fără a participa la audierea minorilor a semnat ulterior toate actele din dosar, fapt recunoscut însuși de către XXXXX - asupra acestui fapt instanța de fond nici nu s-a expus în sentință;

- încălcarea regulilor de întocmire a proceselor verbale, fapt care nu poate fi reparat prin alte modalități, duce la inadmisibilitatea acestor procese verbale în calitate de probe;

- nu se admite atragerea în calitate de pedagog a persoanelor care au studii pedagogice dar nu activează în domeniu, este inadmisibilă participarea în calitate de pedagog sau psiholog a reprezentantului organului de urmărire penală sau a unei persoane care lucrează în sistemul organelor de urmărire penală sau în cel judecătoresc, cu toate că are studii pedagogice sau psihologice. Din materialele dosarului rezultă că semnăturile de la data de 04.11.2016 aparțin unei persoane necunoscute, însă din 2017 toate semnăturile pe actele procesuale aparțin doamnei XXXXX - la care instanța a refuzat demersul apărării de a fi audiată în instanța de judecată;

- potrivit legislației procesual penale la efectuarea unei audieri suplimentare sau repetate este necesar să se asigure participarea aceluiași pedagog sau psiholog care a asistat la audierea inițială. Până la audiere ofițerul de urmărire penală se aduce la cunoștință pedagogului circumstanțele cauzei în legătură cu care se audiază minorul, datele privind personalitatea minorului. Pedagogului sau psihologului i se explică că acesta trebuie să contribuie la asigurarea unei audieri corecte despre necesitatea de a stabili un contact psihologic cu minorul, de a lua cunoștință, după audiere de procesul-verbal, iar după caz de declarațiile scrise ale minorului;

- consemnarea plângerii verbale a părții vătămate minore cât și a declarațiilor date suplimentar în calitate de parte vătămată în lipsa pedagogului sau psihologului, audierea repetată asupra conținutului mărturiilor care se bazează nu atât pe evenimente percepute dar pe mărturiile făcute anterior și care a influențat negativ asupra minorei, cit și prevederile art. 251 alin. (2) Cod de procedură penală, duc la încălcarea prevederilor legale referitoare la participarea părților în cazurile obligatorii, atrage nulitatea actului procedural și potrivit jurisprudenței CtEDO acesta urmează a fi considerat fapt inadmisibil;

- instanța de fond nu a examinat probele și argumentele apărării, nu a efectuat o cercetare și analiză a fiecărei probe în parte, ceea ce reprezintă un temei de casare a sentinței;

- declarațiile martorilor prezentați de partea apărării și audiați în prima instanță XXXXX cât și probele scrise – denotă că acestea nicidecum nu dovedesc vinovăția inculpatului Sinevici Ilie, ele neputând constitui temei de condamnare a lui, ci dimpotrivă coroborează cu declarațiile inculpatului și demonstrează cu certitudine nevinovăția acestuia în comiterea infracțiunii;

- apărarea a solicitat efectuarea unei expertize grafoscopice pentru a demonstra faptul că semnăturile de pe procesele verbale de audiere a minorei din 04.11.2016 (f.d. 18), din 04.11.2016 (f.d.26), din 17.01.2017 (f.d. 28), din 21.03.2017 (f.d.29), din 21.03.2017 (f.d.77), din 16.08.2017 (f.d. 172) sunt false și nu corespund lui XXXXX și realității. Fapt despre care instanța de fond nici nu s-a expus în sentință. Cererea respectivă a rămas fără o examinare efectivă, ceea ce demonstrează că instanța de fond nu a pătruns în esența cauzei penale și nu a apreciat mult aspectual probele aduse;

- toți martorii audiați la propunerea procurorului și a apărării toate materialele anexate la cauza penală au confirmat în tot declarațiile lui Sinevici Ilie privind întreținerea unui raport sexual benevol cu minora, și nu au fost aduse de acuzatorul de stat probe care ar demonstra că inculpatul a-r fi comis o infracțiune de „viol”. Asemenea probe nu au fost prezentate instanței judecătorești dintr-un motiv - că ele lipsesc, și lipsesc dintr-un singur temei - lipsește fapta culpabilă în realitate și în acțiunile clientului său;

- concluziile instanței de fond asupra vinovăției inculpatului în mare parte sunt sprijinite pe interpretarea sub aspect acuzator a semnificației unor circumstanțe și declarații, fără a avea acoperire în probele cercetate și fără a oferi o explicație logică întemeiată pe aceste probe;

- instanța de fond a emis o sentință de condamnare în lipsa probelor, lipsește atât latura obiectivă a infracțiunii imputate, cât și cea subiectivă. Partea vătămată nu a prezentat urme de violență pe corp, lipsește astfel „constrângerea” ca element material al infracțiunii de viol, lipsesc și acțiunile adiacente exprimate prin constrângerea fizică, psihică cât și profitarea părții vătămate de a se apăra ori de a-și exprima voința. Ea a fost liberă de a-și desfășura viața sexuală conform opțiunii sale în mod liber consimțit și fără vre-o constrângere explicită sau implicită din partea inculpatului astfel exprimându-și libertatea sexuală care presupune exteriorizarea prealabilă a dorinței persoanei de a-și satisface necesitatea sexuală;

- inculpatul susține că partea vătămată a consimțit, și partea vătămată „confirmă” în declarațiile date în condițiile speciale că Sinevici Ilie i-a propus să întrețină relații sexuale și ea a fost de acord, că s-a dezbrăcat singură, că raportul sexual a fost la ea în cameră, acasă în satul XXXXX, că se cunoștea cu Ilie deoarece prieteneau și doreau să se căsătorească. Că nu i-a fost frică să meargă cu Ilie la ea acasă, nu i-a fost frică să i-a masa cu Ilie la ea acasă și nu i-a fost frică să întrețină un raport sexual cu Ilie.

- după cum rezultă din materialele dosarului, ordonanța motivată a organului de urmărire penală privind efectuarea cercetării la fața locului lipsește, în materialele dosarului fiind prezente numai procesul-verbal de cercetare la fața locului. În speța noastră sunt prezente semnele unei ingerințe în dreptul la inviolabilitatea domiciliului și art.8 al Convenției Europene care indică că ingerința să fie legală, să urmărească un scop legitim, să fie necesară într-o societate democratică și să fie proporțională. Apărarea a solicitat în cazul dat ca instanța de judecată să pună la baza sentinței numai acele probe la cercetarea cărora părțile au avut acces în egală măsură;

- la materialele cauzei penale lipsesc probele caracteristice infracțiunii imputate inculpatului și s-a încadrat greșit fapta săvârșită de Sinevici Ilie;

- în cauză s-a efectuat raportul de expertiză medico-legal nr. XXXXX din XXXXX de către secția clinică a mun. Chișinău, Centrul de Medicină Legală al M.S.R.M. care a concluzionat că partea vătămată nu prezintă vătămări corporale, urme de violență pe gât, corp, cap și membre și nici la nivelul sferei genitale. La examinarea părții vătămate s-au depistat rupturi himenale vechi, prin care nu a fost posibil de stabilit când a avut loc ultimul raport sexual. Astfel, s-a constatat că la partea vătămată minoră nu au fost constatate leziuni ori vătămări caracteristice violului;

- potrivit raportului de expertiză judiciară nr. XXXXX din XXXXX și nr. XXXXX din XXXXX efectuat în urma examinărilor psihiatrice legale, în conformitate cu circumstanțele cazului și întrebările înaintate spre soluționare s-a ajuns la concluzia că partea vătămată în perioada săvârșirii infracțiunii corect și just a perceput acțiunile sale, în acea perioadă ea tulburări psihice de intensitate psihotică nu a manifestat a putut înțelege corect caracterul și semnificația acțiunilor îndreptate asupra ei. Mai mult nici un martor nu a declarat că partea vătămată ar fi fost timorată, înfricoșată sau că ar fi fost dusă acasă și violată forțat. Dar însuși partea vătămată a declarat singură că ea a fost cea care prin întreaga sa conduită provocatoare a fost ce-a care l-a determinat să comită fapta astfel, raportul sexual fiind realizat fără constrângeri. Partea vătămată a precizat în declarațiile date în cadrul ședinței de judecată că s-a dezbrăcat singură și nu a dezbrăcat-o inculpatul împotriva voinței sale, astfel tot din declarațiile părții vătămate precizează că hainele ei nu au fost rupte sunt intacte și nu purtau urme de violență. Ultima întâlnind-se cu Ilie s-au îmbrățișat și a fost luată de după gât și nici într-un caz urmărită, bruscată sau amenințată, fiind după raportul sexual ambii — fericiți;

- nu există urme de violență specifice infracțiunii de viol și nu există urme de violență specifice - violenței fizice. Partea vătămată minoră fiind de acord să întrețină relații sexuale. Rezistența victimei a fost de circumstanță de (formă) și nu categorică adică, putea fi interpretată și în sens de acceptare a raportului sexual, cele comise nu pot fi calificate ca viol;

- acuzarea a calificat greșit răspunderea inculpatului în baza art. 171 alin. (3) Cod penal, pentru aplicarea răspunderii în baza art. 171 Cod penal se cere o opunere categorică și fermă din partea victimei, astfel încât să se poată conchide fără îndoieli că nu a fost respectat dreptul victimei de a dispune în mod liber de corpul său într-un raport sexual;

- partea vătămată nu a cerut ajutor, nu a țipat, nu a fugit, nu a atras atenția nimănui prin conduita sa, deși putea face acest lucru. Manifestările exterioare ale părții vătămate, așa cum au fost precizate mai sus, conduita sa și lipsa urmelor de violență pe corpul său, specifice unui viol, nu există nici un martor care să o fi văzut pe partea vătămată înainte de faptă sau după faptă și să fi declarat că acesta era dusă cu forța, amenințată, sau era afectată în vre-un fel ori speriată, plângea sau că avea altfel de stare,-apărarea constată că în realitate partea vătămată și-a dat consimțământul să întrețină raport sexual cu inculpatul, fără ca aceasta să exercite violențe sau amenințare asupra ultimei, acestea au fost demonstrate prin declarațiile martorilor și probele anexate de apărare pentru a fi cercetate în instanța de judecată;

- la întoarcerea în țară de peste hotare a inculpatului Sinevici Ilie, ultimul s-a prezentat benevol la comisariatul de poliție Ialoveni, a contribuit activ la investigațiile făcute, a dat declarații, însă aceste declarații nu trebuie interpretate ca fiind o recunoaștere a săvârșirii unui viol, ci ca o recunoaștere a întreținerii de relații intime cu o minoră;

- minora provine dintr-o familie dezbinată ducând un mod de viață dezordonat, mama fiind permanent la muncă, partea vătămată fiind o elevă care frecventează școala și îi plăcea distracțiile cu prietenii deși avea o vârstă foarte tânără;

- partea vătămată la fiecare audiere a sa, depune declarații necorecte și contradictorii, fapt inevitabil care duce la apariția a multor întrebări față de ele. Existând contradicții în declarațiile părții vătămate asupra împrejurării de fapt esențiale pentru calificarea juridică a faptelor inculpatului, apărarea consideră că aceste declarații nu pot servi ca probe pentru pronunțarea unei sentințe, nu pot constitui temei al condamnării și să nu fie luate în vedere la soluționarea cazului;

- actul de învinuire se caracterizează prin imprecizii cu privire la detaliile esențiale ale situației de fapt (data, ora, locul). În așa mod învinuirea adusă inculpatului contravine în mod evident dreptului garantat prin art. 6 paragraful 3 din convenție. Nimeni nu este obligat să dovedească nevinovăția sa;

- concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea unei infracțiuni nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate în condițiile prezentului cod de interpretare în favoarea bănuitului, învinuitului, inculpatului.

- pornind de la noțiunile de viață intimă și viață sexuală, consideră că persoanele Sinevici Ilie și partea vătămată sunt singure în drept să decidă modalitățile și subiecții relațiilor sexuale, precum și să decidă în care cazuri i s-a adus prejudiciu vieții sexuale și în mod inerent și vieții intime a acesteia, persoanele fiind singure în drept de a decide în care caz și circumstanțe să facă publice evenimentele vieții sale intime.

3.2. În susținerea apelului, avocatul Conoval Igor în numele părții vătămate a expus următoarele:

- instanța de judecată nu a ținut cont că în cadrul cercetării judecătorești, de către acuzarea de stat, probe din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității în susținerea învinuirii lui Sinevici Ilie în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 171 alin. (3) lit. b) Cod penal, nu au fost prezentate, iar inculpatul a fost condamnat ilegal de fapta penală care nu a fost comisă de el;

- instanța de judecată absolut eronat apreciază critic declarații părții vătămate date în cadrul audierii în condiții speciale cu participarea intervievatorului specializat, unde explicit a declarat că "ea a fost de acord să întrețină un raport sexual, iar inculpatul Sinevici Ilie nu a lovit-o și nici nu a amenințat-o", însă instanța de judecată a considerat ca veridice declarațiile contrare ale victimei date la etapa inițială a urmăririi penale, în biroul ofițerului de urmărire penală cu încălcarea gravă a normelor procesuale de audiere a martorului minor;

- instanța de judecată eronat în sentință a considerat că consimțământul părții vătămate minore în speța dată nu are importanță și valoare juridică, or, latura obiectivă a infracțiunii de viol conform art. 171 Cod penal, presupune existența în mod obligatoriu a constrângerii fizice sau psihice a victimei de către făptuitor și imposibilitatea victimei de a-și exprima voința, or, de către acuzare nu au fost prezentate probe ce ar confirma constrângerea fizică sau psihică de către inculpat asupra victimei,

iar în acest sens acțiunile inculpatului Sinevici Ilie urmau a fi calificate conform art. 174 Cod penal – „raportul sexual altul decât violul”;

- instanța de judecată ilegal la baza sentinței de condamnare a pus raportul de expertiză judiciară nr. XXXXX a din XXXXX, care a constatat că ”în perioada săvârșirii infracțiunii partea vătămată de maladii psihice cronice nu suferea, putea să perceapă just acțiunile sale; ea tulburări psihice de intensitate psihotică nu a manifestat, a putut înțelege corect caracterul și semnificația acțiunilor îndreptate asupra ei și în prezent le poate reda”. Astfel, instanța de judecată nu a ținut cont că consecințe penale prin prisma infracțiunii de viol prevăzute de art. 171 Cod penal nu au fost constatate;

- instanța de judecată nu a luat în considerație că, acuzarea de stat în cadrul cercetării judecătorești a renunțat la martorul XXXXX, iar reprezentantul legal al părții vătămate în ședință de judecată nu a susținut învinuirea adusă lui Sinevici Ilie, deoarece „crede că la început partea vătămată a spus că a fost forțată să întrețină relații sexuale din cauza fricii și a rușinii”.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 iunie 2018, au fost respinse, ca nefondate, apelurile declarate de către avocatul Țigănuș Elena în interesele inculpatului Sinevici Ilie și de către avocatul Conoval Igor în interesele părții vătămate minore, cu menținerea sentinței, fără modificări.

4.1. Motivând soluția emisă, instanța de apel a susținut că prima instanță corect a constatat că partea vătămată a făcut în fața instanței declarații contrare celor date organului de urmărire penală. Având în vedere vârsta părții vătămate, care este o adolescentă fără experiența de viață, instanța de fond just a considerat că aceasta a putut fi influențată pentru a-și schimba declarațiile în favoarea inculpatului, or, declarațiile ei date în instanță sunt într-o contradicție vădită cu probele cercetate și cu circumstanțele cauzei, iar declarațiile făcute la etapa de urmărire penală dimpotrivă sunt în concordanță cu probele și corespund situației reale.

Instanța de apel a reținut că, partea vătămată ținând cont de vârsta fragedă, starea vulnerabilă a acesteia datorită faptului că provine dintr-o familie monoparentală, cu o situație financiară precară, la moment având la întreținere și un copil minor nou-născut, urmare a infracțiunii comise de către inculpat, este predispusă să accepte promisiunile din partea apărării de felul că: se vor căsători cu inculpatul, vor trăi împreună și inculpatul va avea grijă de ea și copilul minor comun și le va întreține.

În cazul dat, instanța de apel a considerat că schimbarea declarațiilor părții vătămate în folosul apărării, se datorează anume factorilor menționați, dar nu de cele invocate de apărare, că victima era îngrijorată de reacția mamei sale cu referire la raportul sexual, care a avut loc între inculpat și victimă, anume că ea benevol a acceptat acest raport sexual, precum și că aceasta a avut loc acasă la victimă dar nu la inculpat.

În altă ordine de idei, instanța de apel a considerat că partea vătămată nu a fost protejată de influențele apărării pentru a interveni în acest fel cu scopul de a ușura soarta inculpatului ca să scape de răspundere penală pentru cele comise, de aceea a apreciat ca justă concluzia primei instanțe cu referire la luarea la bază a declarațiilor primare ale victimei de la urmărirea penală, care a fost audiată în prezența reprezentantului său legal, ultimul confirmând faptul că minora i-a declarat anume faptul că a fost violată, iar fapta s-a petrecut la inculpat acasă, dar nu la partea vătămată.

Totodată instanța de apel a reținut că, conform Raportului de expertiză judiciară nr. XXXXX din XXXXX (vol. 1, f.d. 60 verso), în fața comisiei de experți partea vătămată la întrebări răspundea în plan, cu precizări. Manifestă memorie păstrată și vocabular suficient. În această condiție fizică și psihică ea a relatat experților că la începutul lunii mai a fost abuzată sexual de prietenul ei care era în stare de ebrietate și la care nu a putu opune rezistență. Îi plăcea de Sinevici Ilie, însă nu a dorit să aibă cu el relații sexuale. La finele lunii octombrie ea aflat că este însărcinată, despre ce l-a informat pe Sinevici Ilie, care însă nu a reacționat și nu a recunoscut copilul. Instanța a reținut faptul că experții nu au avut careva dubii că partea vătămată ar avea careva devieri psihice, că ar avea tendințe de a minți sau a exagera. Dimpotrivă experții au concluzionat că partea vătămată a putut înțelege corect caracterul și semnificația acțiunilor îndreptate asupra ei și în prezent le poate reda.

De asemenea, în opinia instanței de apel, instanța de fond corect a reținut faptul că în declarațiile date în cadrul cercetării judecătorești, partea vătămată a declarat că pentru prima dată a fost la Sinevici Ilie acasă în luna aprilie 2017, după ce au botezat copilul. Totuși instanța a reținut că fiind audiată suplimentar de către organul de urmărire penală (vol. I, f.d. 29 verso) partea vătămată a descris destul de amănunțit casa în care locuiește Sinevici Ilie atât din exterior, cât și planificarea odăilor în interior. Aceasta a descris mobilierul din odăi și culoarea acestora. Urmează a se menționa

că starea de fapt descrisă de partea vătămată corespundea celei constatate de organul de anchetă în timpul cercetării la fața locului.

Mai mult ca atât, aceasta a menționat că la 16.03.2017 a participat la cercetarea la fața locului și a observat că în odaia unde a avut loc actul sexual lucrurile erau schimbate. În loc de divan erau două fotolii, masa era, dar lipsea televizorul, covorul și draperiile erau aceleași (vol. I, f.d. 29 verso). Aceste circumstanțe denotă cu certitudine faptul că partea vătămată a mai fost în acel imobil și până în luna aprilie XXXXX, fapt ce pune la îndoială veridicitatea declarațiilor ei date în instanța de judecată, anume că nu a fost la Sinevici acasă, că raportul sexual a avut loc la ea acasă.

Totodată, instanța de apel a considerat relevant și faptul că, în ședința de judecată a instanței de fond, partea vătămată a afirmat pe de o parte că după întreținerea raportului sexual, atât ea cât și Sinevici Ilie au rămas fericiți, iar pe de altă parte declară că un an de zile cât Sinevici Ilie a fost plecat peste hotarele țării, ei nu au comunicat nici prin telefon și nici prin intermediul rețelelor de socializare, deși ea are cont pe rețeaua de socializare „Odnoklasniki”.

Astfel, în momentul în care totul a fost benevol și a fost bine, conform declarațiilor inculpatului și părții vătămate, aceștia au evitat să comunice unul cu altul, nefiind credibil argumentul invocat de partea vătămată din cadrul ședinței de judecată, precum că Sinevici Ilie a plecat peste hotare să câștige bani ca ei să poată fi împreună.

Urmare a celor menționate mai sus, instanța de apel a concluzionat cert că partea vătămată a dat în fața instanței de fond și instanței de apel declarații ce nu corespund adevărului și a încercat de fapt să ușureze într-o anumită măsură situația inculpatului, ce se confirmă și prin concluziile psihologului și intervievatorului din cadrul audierii părții vătămate, concluzionând că ultima încearcă să ascundă ceva și este emoționată.

Instanța de apel a reținut că argumentele părții vătămate cu referire la schimbarea declarațiilor în ședința instanței de fond, precum că i-a fost frică de mama sa să-i povestească adevărul despre cele întâmplate, nu sunt plauzibile, or, aceasta nici cum n-o avantajează pe victimă în raport cu cele întâmplate, că a fost la domiciliul inculpatului și a fost violată, ori cum menționează partea vătămată după schimbarea declarațiilor, că fapta a avut loc în casa victimei, unde ea l-a invitat pe inculpat să i-a cina împreună, iar apoi la propunerea inculpatului victima benevol a acceptat să intre în raport sexual cu inculpatul.

Sub acest aspect, instanța de apel a considerat că, schimbarea declarațiilor victimei nu este justificată de relațiile ultimei cu mama sa, or, în opinia instanței, anume starea de vulnerabilitate a victimei, că este minoră și influențabilă datorită vârstei și stării sociale, cât și influența părții apărării, care are tendința de a face tot posibilul să-i ușureze situația inculpatului pentru a evita răspunderea penală pentru fapta comisă, sunt evidente.

Urmare a celor menționate, instanța de apel a susținut întru totul aprecierea primei instanțe cu referire la faptul că urmează a fi luate la bază declarațiile părții vătămate făcute în cadrul urmăririi penale, iar cele date în instanța fond fiind apreciate critic.

De asemenea, instanța de apel a considerat că vinovăția inculpatului este demonstrată atât prin declarațiile reprezentantului părții vătămate, a martorilor cât și prin procesele-verbale ale acțiunilor de urmărire penală, documentele și înscrisurile anexate la dosar și anume: raportul de expertiză judiciară medico-legală nr.24 din XXXXX; raportul de expertiză medico-legală nr.5554 din XXXXX; raportul de expertiză judiciară nr.121a din XXXXX; copia certificatului de naștere a părții vătămate XXXXX XXXXX; procesul - verbal de sesizare despre săvârșirea infracțiunii; adeverință eliberată de Centru sănătate XXXXX; procesul - verbal de cercetare la fața locului din 16.03.2017

Instanța de apel a constatat că, starea de fapt și de drept se află în concordanță deplină cu materialele cauzei și corect a fost statuată de către prima instanță, neconstatându-se temeiuri de casare a sentinței. În completare, prima instanță a dat o apreciere corectă probelor și circumstanțelor cauzei penale, examinând probele administrate prin prisma art. 100-101 Cod penal, din punctul de vedere a utilității și veridicității lor, sub toate aspectele, complet și în mod obiectiv, călăuzindu-se de Lege, încadrând just acțiunile inculpatului, Sinevici Ilie, în baza dispozițiilor art. 171 alin. (3) lit. b) Cod penal, și anume violul, adică raportul sexual săvârșit prin constrângere fizică și psihică cu bună știință asupra unei persoane minore în vârstă de până la 14 ani.

Cu referire la nerecunoașterea vinei de către inculpat, instanța de apel a apreciat acest fapt ca fiind o metodă de apărare și un drept de a nu se auto-incrimina garantat de art. 66 Cod de procedură penală și art. 6 CEDO, or persoana care pe parcursul procesului penal are calitatea procesuală de inculpat nu poate fi urmărit pentru depunerea declarațiilor false sau refuzul de a face declarații și nu poate fi calificate ca circumstanță

agravantă la stabilirea pedepsei penale. Astfel, poziția inculpatului Sinevici Ilie susținută în prima instanță și în instanța de apel, potrivit căreia el nu este implicat în comiterea infracțiunii, este una declarativă și formală, exprimată cu scopul de a evita răspunderea penală.

Instanța de apel a menționat că, infracțiunea de viol este o infracțiune formală. Ea se consideră consumată din momentul începerii raportului sexual, adică din momentul introducerii depline sau parțiale a membrului viril în cavitatea vaginală. Tocmai acesta este momentul care marchează lezarea efectivă a inviolabilității sexuale și a libertății sexuale a victimei.

Instanța de apel a atesta că, declarațiile inculpatului Sinevici Ilie privind nevinovăția sa în comiterea faptelor penale încriminate se combate prin totalitatea de probe pertinente, concludente, utile și veridice cercetate în ședința de judecată și anume prin declarațiile părții vătămate minore, a reprezentantului legal al victimei, martorilor și probele scrise cercetate în ședința de judecată. Aceste probe coroborează între ele și demonstrează incontestabil vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate.

Analizând solicitarea inculpatului și avocatului de a fi achitat de sub învinuirea adusă, instanța de apel a constatat că, acest temei nu și-a găsit confirmarea la judecarea apelului declarat, lipsind temeiuri de implicare a instanței de apel în sensul casării hotărârii contestate în partea constatării vinovăției lui Sinevici Ilie în comiterea infracțiunii cu caracter sexual împotriva părții vătămate minore și în partea stabilirii și individualizării pedepsei. Argumentele părții apărării au fost bazate doar pe declarațiile inculpatului Sinevici Ilie care sunt combătute integrum prin cumulul probator administrat și cercetat pe parcursul cercetării judecătorești, care sunt pertinente, admisibile, utile și veridice, care coroborează strâns între ele, combătând versiunea apărării.

Argumentele apărării cu referire la nulitatea actelor procedurale, au fost apreciate de instanța de apel ca declarative, or, la etapa de urmărire penală, inculpatul fiind asistat de avocat, nu a invocat aceste pretinse încălcări, acceptând de fapt probatoriul acumulat în cadrul fazei date, iar cât privește argumentul neparticipării pedagogului la etapa urmăririi penal, aceasta a fost combătută prin procesele-verbal de audiere a victimei cu participarea reprezentantului legal și a pedagogului, semnăturile tuturor participanților fiind prezente în actul procedural întocmit (f.d. 26-27, 28, 29, Vol. I).

La stabilirea și individualizarea pedepsei, instanța de apel a concluzionat că prima instanță a ținut cont de art. 6, 7, 16, 61, 75, 76, 77 Cod

penal, de gravitatea infracțiunii săvârșite – inculpatul a comis infracțiune care face parte din categoria infracțiunilor grave conform prevederilor art. 16 Cod penal, de motivul acesteia – satisfacerea poftei sexuale, circumstanțele în care au fost săvârșite faptele, intensitatea și modalitatea constrângerii aplicate de inculpat.

Mai mult, instanța de apel a reținut că, pericolul social al infracțiunii săvârșite constă în primejduirea dezvoltării fizice și psihice normale a victimei minore, în depravarea ei morală, în dezvoltarea la ea a unor reprezentări eronate despre viața sexuală, iar uneori - a unor deviații de la normele firești ale vieții sexuale, or, persoanele minore sunt mai ușor influențabile, iar preocuparea accentuată pentru aspectele vieții sexuale și începerea vieții sexuale de la o vârstă timpurie, fără a putea discerne adecvat semnificația actelor sexuale, poate avea efecte profund dăunătoare asupra dezvoltării ei fizice și psihice, dar și asupra societății prin riscul sporit de comitere a unor agresiuni sexuale. Curiozitatea inerentă vârstei, receptivitatea sporită condiționată de starea psihofizică a minorului, influența făptuitorului, toate acestea fac să crească pericolul social al acțiunilor perverse, reclamând reacția penală adecvată împotriva acestei fapte.

De asemenea instanța de apel a făcut referire la cauza K.A. și A.D. contra Belgiei, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a stabilit: *„Dacă orice persoană poate să revendice dreptul la orice practici sexuale dorește, o limită este cea a victimei acestor practici sexuale”*. Astfel, libertatea sexuală înseamnă libertatea persoanei împotriva agresiunilor și abuzurilor sexuale cu caracter infracțional, condiționată de autodeterminarea persoanei în planul deciderii de sine stătătoare cu cine și în ce formă să-și satisfacă necesitatea sexuală. În alți termeni, se are în vedere libertatea persoanei de a-și desfășura viața sexuală conform opțiunii sale, numai în mod liber consimțit și fără vreo constrângere explicită sau implicită din partea altor persoane.

Dacă libertatea sexuală presupune exteriorizarea prealabilă a dorinței persoanei de a-și satisface necesitatea sexuală, atunci inviolabilitatea sexuală presupune lipsa unei asemenea dorințe. Ca o componentă a categoriei de inviolabilitate sexuală a persoanei apare noțiunea de inviolabilitate sexuală a minorului. Acesta, datorită vârstei sale, nu este capabil să aprecieze independent semnificația etico-socială a propriei decizii, fapt care poate fi exploatat de infractori. De aceea, legea penală îi apără inviolabilitatea sexuală, indiferent de manifestarea voinței lui.

Inviolabilitatea sexuală a minorului constituie o condiție importantă a dezvoltării sexuale normale a acestuia.

Reieșind din cele menționate, instanța de apel a concluzionat menținerea pedepsei stabilite lui Sinevici Ilie, considerând că, aceasta va atinge scopul legii penale, va restabili echitatea socială și va corecta inculpatul, prevenind săvârșirea de noi infracțiuni atât din partea acestuia cât și a altor persoane.

5. Decizia instanței de apel, pronunțată integral la 11 iulie 2018, a fost atacată cu recursuri ordinare de către:

- avocatul Țigănașu Elena în numele inculpatului Sinevici Ilie, la 06 august 2018, prin care a solicitat casarea sentinței și deciziei instanței de apel, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată;

- avocatul Conoval Igor în numele părții vătămate minore, la 07 august 2018, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

5.1. În susținerea recursului ordinar, avocatul Țigănașu Elena acționând în numele inculpatului, a expus următoarele:

- atât instanța de fond cât și Curtea de Apel a pus la baza sentinței de condamnare în mare parte declarațiile părții vătămate, declarații care au fost date cu încălcarea prevederilor Codului de procedură penală și anume în cadrul cercetării judecătorești s-a constatat faptul că audierea părții vătămate la urmărirea penală a fost efectuată cu grave încălcări procesuale și anume pornind de la procesul - verbal de sesizare despre săvârșirea infracțiunii din 04.11.2016, (f.d. 18) precum și procesul - verbal de audiere a părții vătămate minore din 04.11.2016 (f.d.26), procesul - verbal de audiere a părții vătămate minore (suplimentar) din 17.01.2017 (f.d. 28), procesul - verbal de audiere a părții vătămate minore (suplimentar) din 21.03.2017(f.d.29), procesul - verbal de audiere a părții vătămate minore (suplimentar) din 16.08.2017 (f.d. 107),ordonanța de recunoaștere în calitate de parte vătămată a minorei din 04.11.2016, ultimele fiind lovite de nulitate dat fiind faptul că la audierea părții vătămate minore în calitate de pedagog a fost consemnat precum că a participat la audiere un reprezentant al organului de urmărire penală cât și d-na XXXXX din cadrul Serviciului Asistență Psihopedagogică XXXXX;

- instanța de fond și instanța de apel, la judecarea cauzei nu au respectat principiul contradictorialității în procesul penal, prevăzut de art.

24 Cod de procedură penală, deoarece la finisarea urmăririi penale și pe parcursul judecării cauzei penale în instanța de fond cât și cea de apel, inculpatul partea vătămată cât și avocații acestora au solicitat efectuarea unei expertize grafoscopice pentru a stabili veridicitatea semnăturilor depuse pe procesele verbale de audiere a minorei cit și a notificărilor, din 04.11.2016(f.d. 18), din 04.11.2016(f.d.26), din 17 .01.2017 (f.d. 28), din 21.03.2017 (f.d.29), din 21.03.2017 (f.d.77), din 16.08.2017(f.d. 172), însă instanța de fond nici nu s-a expus în sentință, cererea respectivă a rămas fără o examinare efectivă și la Curtea de Apel Chișinău ceea ce demonstrează că instanțele nu a pătruns u esența cauzei penale și nu a apreciat multe aspectual probele aduse;

- organul de urmărire penală, instanța de fond și instanța de apel au respins în mod neîntemeiat demersul inculpatului Sinevici Ilie cât și a părții vătămate privind audierea expertului din cadrul Centrului de Asistență și Protecție a victimelor și potențialelor victime ale traficului de ființe umane;

- concluziile instanțelor judecătorești asupra vinovăției inculpatului în mare parte sunt sprijinite pe interpretarea sub aspect acuzator a semnificației unor circumstanțe și declarații, fără a avea acoperire în probele cercetate și fără a oferi o explicație logică întemeiată pe aceste probe;

- prima instanță și instanța de apel nu au examinat probele și argumentele apărării, nu au efectuat o cercetare și analiză a fiecărei probe în parte, ceea ce reprezintă un temei de casare a acestora;

- instanța de fond a emis o sentință de condamnare în lipsa probelor. Lipsește atât latura obiectivă a infracțiunii imputate, cât și cea subiectivă;

- partea vătămată nu a prezentat urme de violență pe corp, lipsește astfel „constrângerea” ca element material al infracțiunii de viol, lipsesc și acțiunile adiacente exprimate prin constrângerea fizică, psihică cât și profitarea părții vătămate de a se apăra ori de a-și exprima voința. Ea a fost liberă de a-și desfășura viața sexuală conform opțiunii sale în mod liber consimțit și fără vre-o constrângere explicită sau implicită din partea inculpatului astfel exprimându-și libertatea sexuală care presupune exteriorizarea prealabilă a dorinței persoanei de a-și satisface necesitatea sexuală;

- recunoașterea drept nulă a procesului verbal de cercetare la fața locului din XXXXX;

- după cum rezultă din materialele dosarului, ordonanța motivată a organului de urmărire penală privind efectuarea cercetării la fața locului lipsește, în materialele dosarului fiind prezente numai procesul-verbal de cercetare la fața locului. În speță sunt prezente semnele unei ingerințe în dreptul la inviolabilitatea domiciliului și art.8 al Convenției Europene care indică că ingerința să fie legală, să urmărească un scop legitim, să fie necesară într-o societate democratică și să fie proporțională;

- la materialele cauzei penale lipsesc probele caracteristice infracțiunii imputate inculpatului și s-a încadrat greșit fapta săvârșită de Sinevici Ilie;

- nu există urme de violență specifice infracțiunii de viol. Partea vătămată minoră fiind de acord să întrețină relații sexuale. Rezistența victimei a fost o circumstanță de (formă) și nu categorică adică, putea fi interpretată și în sens de acceptare a raportului sexual, cele comise nu pot fi calificate ca viol. Acuzarea a calificat greșit fapta inculpatului;

- în realitate partea vătămată și-a dat consimțământul să întrețină raport sexual cu inculpatul, fără ca aceasta să exercite violențe sau amenințare asupra ultimei, acestea au fost demonstrate prin declarațiile martorilor și probele anexate de apărare pentru a fi cercetate în instanța de judecată;

- la întoarcerea în țară de peste hotare a inculpatului Sinevici Ilie ultimul s-a prezentat benevol la comisariatul de poliție Ialoveni, a contribuit activ la investigațiile făcute, a dat declarații, însă aceste declarații nu trebuie interpretate ca fiind o recunoaștere a săvârșirii unui viol, ci ca o recunoaștere a întreținerii de relații intime cu o minoră;

- pornind de la noțiunile de viață intimă și viață sexuală, considerăm că persoanele Sinevici Ilie și partea vătămată sunt singure în drept să decidă modalitățile și subiectul relațiilor sexuale, precum și să decidă în care cazuri i s-a adus prejudiciu vieții sexuale și în mod inerent și vieții intime a acesteia , persoanele fiind singure în drept de a decide în care caz și circumstanțe să facă publice evenimentele vieții sale intime;

- în calitate de temeiuri pentru recurs a indicat art. 427 alin. (1) pct. 8), 12) și 13) Cod de procedură penală.

5.2. În susținerea recursului ordinar, avocatul Conoval Igor acționând în numele părții vătămate, a expus următoarele:

- au fost admise erori de drept, care au afectat soluția instanței de judecată, în lipsa probelor pertinente, concludente și utile, iar faptei săvârșite de către inculpatul Sinevici Ilie i s-a dat o încadrare juridică greșită;

- instanța de apel nu a dat o apreciere corectă a raporturilor de expertiză judiciară;

- instanța de judecată nu a ținut cont că, consecințe penale prin prisma infracțiunii de viol prevăzute de art. 171 Cod penal nu au fost constatate. În acest sens, atât prima instanță cât și cea de apel urmau să țină cont și de Raportul de evaluare psihologică a minorei, efectuat de către Centrul de Asistență și Protecție a Victimelor Traficului de Ființe Umane.

Ca rezultat al raportului sexual, minora a fost supusă mai multor probe psihologice necesare pentru evaluarea factorilor traumatizanți și identificării stării psihologice dominante, iar în concluzie s-a constatat, că la momentul examinării părții vătămate semne de traumă psihologică sau consecințe ale acesteia nu au fost manifestate;

- atât prima instanță cât și cea de apel, absolut eronat au apreciat declarațiile date de către partea vătămată în instanța de judecată, apreciindu-le critic, deoarece victima datorită vârstei, în opinia instanței, a fost influențată de către apărare în darea declarațiilor pentru a ușura situația condamnatului;

- instanța de apel nu s-a expus asupra motivului invocat în cererea de apel a avocatului în interesele părții vătămate minore, referitor la încadrarea juridică greșită a faptei inculpatului;

- hotărârea de condamnare a lui Sinevici Ilie în comiterea infracțiunii de viol nu este bazată pe probe pertinente, concludente și utile, ci pe o apreciere subiectivă a situației de fapt și interpretare eronată a legislație penale de către instanța de judecată;

- în calitate de temeiuri pentru recurs a indicat art. 427 alin. (1) pct. 6) și 12) Cod de procedură penală, și anume că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, și faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

6. Asupra recursurilor ordinare declarate, a fost depusă referință de către procurorul în secția reprezentarea învinuirii în Curtea Supremă de Justiție, Crijanovschi S., prin care a susținut dispunerea inadmisibilității recursurilor, deoarece sunt vădit neîntemeiate.

7. Judecând recursurile ordinare în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acestea urmează a fi admise, cu casarea totală a deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei de aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 434 Cod de procedură penală, judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia.

În particular avându-se în vedere recursurile ordinare, rațiunea și finalitatea exercitării căii de atac, rezidă în înlăturarea erorilor admise de instanța ierarhic inferioară la etapa precedentă de judecare a cauzei, iar controlul judecătoresc pe care acesta îl declanșează, are un rol preventiv și unul reparator.

Soluția instanței de recurs se fundamentează, în drept, pe prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, potrivit cărora judecând recursul instanța este în drept să-l admită, cu casarea totală a hotărârii atacate și cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, când eroarea admisă nu poate fi corectată la această etapă a procedurilor.

Prin urmare, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze total, atunci când se constată admiterea erorilor de drept, de natură să afecteze echitatea desfășurării procesului și care au avut drept consecință adoptarea unei hotărâri contradictorii și nemotivate.

Totodată, Colegiul evidențiază și prevederile art. 414 Cod de procedură penală, în care se stipulează asupra căror chestiuni de fapt și de drept urmează să se expună instanța, la etapa judecării cauzei în procedura de apel.

În particular, la chestiunile de fapt se atribuie următoarele aspecte: dacă fapta reținută a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă, dacă există circumstanțe atenuante și agravante, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma art. 101 Cod de procedură penală.

În ce privește chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel, acestea sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual sau penal au fost corect aplicate.

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate supra, hotărârea instanței de apel urmează a fi

desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În acest context este relevant de specificat că, hotărârea instanței de apel, potrivit art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă, printre altele, temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Așadar, fiind investită cu o situație de fapt, instanța de apel, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, urma să expună în hotărârea adoptată situația de fapt reținută pe baza probatoriului administrat și să formuleze concluzii temeinice, cu suport probator, privitor la vinovăția inculpatului Sinevici Ilie și încadrarea juridică a faptei săvârșite de către acesta, reieșind atât din materialele cauzei cât și din solicitările apelanților care urmau a fi examinate de către instanță și acordarea unui răspuns în parte.

Însă, în cauza deferită judecării instanța de apel nu a exercitat în deplină măsură aceste atribuții legale reglementate exhaustiv de legislator.

Colegiul constată că autorii recursurilor își întemeiază solicitările de remitere a cauzei la rejudecare, pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 12) și 13) Cod de procedură penală, invocând următoarele cazuri de casare: instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apeluri și hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, nu au fost întrunite elementele infracțiunii, faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită, a intervenit o lege penală mai favorabilă condamnatului.

Astfel, rezumând motivele evidențiate de către autorii recursurilor, în esență criticile recurenților se referă la faptul că instanța de apel a menținut soluția de condamnare adoptată de către prima instanță în privința inculpatului Sinevici Ilie, fără o apreciere corespunzătoare în parte a probelor administrate la caz și fără oferirea răspunsurilor asupra tuturor motivelor invocate în apeluri.

Verificând criticile expuse de recurenți în raport cu lucrările cauzei, Colegiul penal lărgit constată că acestea sunt întemeiate, deoarece instanța de al doilea grad de jurisdicție nu a judecat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, adoptând în cele din urmă o soluție insuficient motivată în raport cu argumentele apelanților și circumstanțele cauzei.

Astfel, în opinia Colegiului penal lărgit, de către instanța de apel au fost formulate concluzii formulate, fără a fi dezbătute argumentele, care în

opinia părții apărării confirmă comiterea unor erori procesuale. În acest sens este de menționat că, deși apelanții au solicitat aprecierea și expunerea instanței referitor la respectarea procedurii de audiere inițială a părții vătămate, precum și întreprinderea unor măsuri pentru înlăturarea unor dubii cu privire la legalitatea audierii inițiale a părții vătămate (cu prezența sau fără prezența pedagogului sau psihologului), instanța de apel nu a acordat nici o apreciere acestuia aspect în decizia emisă.

Obligația instanței de motivare a hotărârii judecătorești, face parte din setul garanțiilor subsecvente procesului echitabil, fapt prin care s-a admis eroarea de drept prescrisă de pct. 6) din art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală.

Pentru a statua asupra acestei concluzii, Colegiul evidențiază într-un prim aspect faptul că principala problemă adusă în discuție pe orice cauză penală se referă la vinovăția sau nevinovăția persoanei deferite judecătii în raport cu faptele infracționale imputate acesteia prin rechizitoriu. Prin urmare, atunci când unei persoane i se impută săvârșirea unei fapte penale și i se aduce o acuzație în acest sens, aceasta trebuie să fie bazată pe probe pertinente, veridice și concludente, care ar dovedi, dincolo de orice îndoială rezonabilă, că fapta există, constituie infracțiune, a fost corect calificată și a fost comisă anume de inculpat. Pentru a conchide asupra celor expuse, probatoriu administrat în cauză urmează a fi apreciat după intima convingere a judecătorului, care trebuie să se bazeze pe prevederile legii procesual-penale și pe analiza coroborată a tuturor probelor sub toate aspectele, complet și obiectiv, însă în speță instanța de apel a preluat poziția primei instanțe având la bază doar declarațiile părții vătămate minore oferite la faza urmăririi penale corectitudinea colectării cărora nu a fost suficient examinată așa cum și coroborarea acestora cu celelalte probe administrate în speță.

Efectuând o analiză a deciziei instanței de apel, prin prisma celor invocate, în asemenea caz dificil, se constată lipsa suficientă și necesară a argumentelor, în vederea verificării probatoriului pus la baza înaintării învinuirii inculpatului Sinevi Ilie în comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 171 alin. (3) Cod penal, instanța de apel limitându-se la numirea acestora și aprecierea cu unele fraze de ordin general, însă o analiză separată a fiecărei probe atât a învinuirii cât și a părții apărării, nu a fost efectuată.

Astfel, în speță, este necesar ca în mod judicios, cu o argumentare temeinică, amplă și suficientă, ținând cont de explicațiile părților, să fie

rezolvate toate problemele de fapt și drept apărute în cadrul judecării cauzei, cu excluderea contradicțiilor și incertitudinilor existente și fără a se limita doar la unicul semn calificativ cum este vârsta minorei.

Pe lângă aprecierea probelor, instanța de recurs evidențiază că instanța de apel a omis a da răspuns următoarelor chestiuni și anume: apărarea a solicitat efectuarea unei expertize grafoscopice pentru a demonstra faptul că semnăturile de pe procesele verbale de audiere a minorei din 04.11.2016 (f.d. 18), din 04.11.2016 (f.d.26), din 17 .01.2017 (f.d. 28), din 21.03.2017 (f.d.29), din 21.03.2017 (f.d.77), din 16.08.2017 (f.d. 172) sunt false și nu aparțin lui XXXXX. Fapt despre care instanța de fond nici nu s-a expus în sentință. Cererea respectivă a rămas fără o examinare efectivă și în instanța de apel.

Colegiul conchide că instanța de apel nu a apreciat care aprobe anume coroborează cu declarațiile părții vătămate minore acordate în cadrul urmăririi penale, declarațiile respective nu au fost examinate nici în raport cu declarațiile martorilor și inculpatului privind întreținerea unui raport sexual benevol.

Partea apărării în apel a invocat că prima instanță a emis o sentință de condamnare în lipsa probelor, în speță lipsind atât latura obiectivă a infracțiunii imputate, cât și cea subiectivă, în acest sens fiind evidențiat că partea vătămată nu a prezentat urme de violență pe corp, în opinia apărării fiind lipsa „constrângerii” ca element material al infracțiunii de viol, lipsind și acțiunile adiacente exprimate prin constrângerea fizică, psihică cât și profitarea părții vătămate de a se apăra ori de a-și exprima voința, la materialele cauzei penale lipsind și probele caracteristice infracțiunii imputate inculpatului fiind invocată și încadrarea greșită a faptei săvârșite de Sinevici Ilie, fiind solicitată reîncadrarea acțiunilor inculpatului Sinevici Ilie conform art. 174 Cod penal, la acest capitol Colegiul stabilind că instanța de apel a lăsat fără apreciere acest aspect.

Din lecturarea materialelor cauzei și a declarațiilor părții vătămate, reprezentantului acesteia și a inculpatului se constată divergențe ce țin de locul comiterii faptei incriminate inculpatului și instanța de apel nu a elucidat aceste divergențe pentru a stabili concret unde a avut loc fapta incriminată.

Astfel, Colegiul notează că, autorii apelurilor au invocat argumentele menționate supra referitor la dezacordul cu raționamentele contradictorii indicate în sentință, iar instanța de apel în hotărârea adoptată a omis de a se expune asupra acestor critici, lăsându-le fără o careva apreciere

respectiv motivele, ceea ce în opinia Colegiului indică la nerezolvarea fondului apelurilor, constituind o eroare de drept incidentă pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală.

În opinia Colegiului, instanța de apel nu a verificat toate aspectele învinuirii, iar probele nu au fost minuțios analizate, astfel încât instanța de judecată să facă concluzii certe asupra chestiunilor importante pentru cauză. Așadar, instanța de apel, urma să verifice toate probele, inclusiv cele indirecte, să analizeze cu atenție argumentele invocate în apelurile declarate, astfel încât să fie date răspunsuri lămurite la criticile expuse de apelanți, respectiv să verifice atent încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, să înlăture dubiile și neconcordanțele evidențiate, ceea ce nu s-a realizat în deplină măsură la judecarea cauzei în ordine de apel.

Astfel, Colegiul statuează că, decizia instanței de apel în cauza dată, este afectată de insuficiență în partea motivării soluției adoptate, nefiind oferite răspunsuri la toate argumentele expuse împotriva sentinței adoptate, ceea ce este incident cazul de casare invocat de recurenți și prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și anume, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Pe cale de consecință, erorile admise de către instanța ierarhic inferioară nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs, deoarece instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza și a se pronunța asupra legalității sentinței, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesuale-penale la pronunțarea hotărârii judecătorești.

În asemenea condiții, Colegiul penal lărgit conchide de a admite recursurile ordinare declarate la caz, iar decizia instanței de apel urmează a fi casată total cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecători, pentru adoptarea unei soluții întemeiate, cu respectarea prevederilor legale.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, ce reglementează procedura de rejudecare și limitele acesteia: să se pronunțe la modul cuvenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra motivelor esențiale invocate în apelurile declarate în prezenta speță; să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să verifice și să aprecieze în partea probele administrate și examinate în prezenta cauză, în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea o evaluare cuvenită cu argumentarea

admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date; să-și argumenteze clar concluziile în decizia adoptată ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, precum și de practica relevantă a CtEDO, și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE:

Admite recursurile ordinare declarate de către avocatul Țigănașu Elena în numele inculpatului Sinevici Ilie și de către avocatul Conoval Igor în numele părții vătămate XXXXX, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 iunie 2018, în cauza penală în privința lui *Sinevici Ilie XXXXX* și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la 25 aprilie 2019.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Boico Victor

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena